

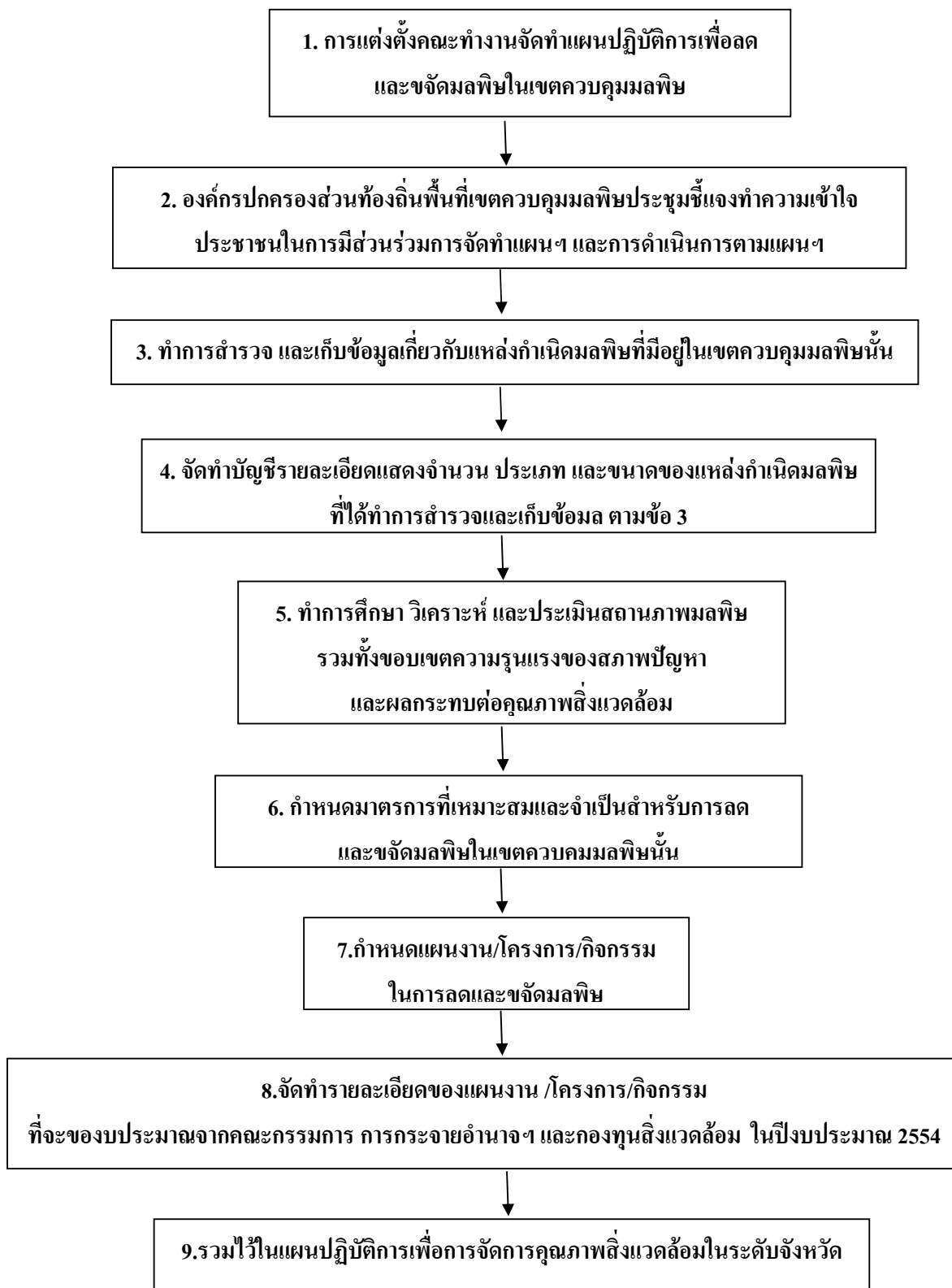
ความเป็นมาเขตควบคุมมลพิษ

คดีมลพิษที่จังหวัดระยอง

ในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา ศาลปกครองระยองโดยนางสายสุตา เศรษฐบุตร อธิบดีศาลปกครองระยอง ตุลาการเจ้าของสำนวนพร้อมด้วยนายประสิทธิ์ศักดิ์ มีลาภ รองอธิบดีศาลปกครองระยอง และนายสรศักดิ์ มไหศิริโยดม ตุลาการศาลปกครองระยอง องค์คณะได้อ่านคำพิพากษาคดีที่นายเจริญ เดชคุ้ม ที่ ๑ กับพวกรวม ๒๓ คน ได้ยื่นฟ้องคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยอ้างว่าการดำเนินการของนิคมอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลมาบตาพุดได้ก่อให้เกิดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่มาบตาพุดอย่างรุนแรง ทั้งมลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ และมลพิษจากกากของเสียอันตราย จนทำให้ประชาชนในท้องถิ่นเจ็บปวดเป็นจำนวนมากแต่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติละเลยมิได้ประกาศกำหนดให้พื้นที่ตำบลมาบตาพุดและเทศบาลเมืองมาบตาพุดตลอดจนพื้นที่ที่ข้างเคียงที่มีปัญหาสิ่งแวดล้อมร้ายแรงๆ เป็นเขตควบคุมมลพิษ เพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติไว้ ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า ปรากฏตามรายงานของกรมควบคุมมลพิษเอกสารแนบท้ายการประชุมของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติครั้งที่ ๑๑/๒๕๔๘ ว่าปัญหามลพิษทางอากาศพบสารอินทรีย์ระเหยมากกว่า ๔๐ ชนิด เป็นสารก่อมะเร็ง ๒๐ ชนิด ใน ๒๐ ชนิดที่พบสารอินทรีย์ระเหยก่อมะเร็งที่มีค่าเกินระดับการเฝ้าระวังคุณภาพอากาศในบรรยากาศจำนวน ๑๕ ชนิด การประเมินศักยภาพการรองรับมลพิษทางอากาศในพื้นที่มาบตาพุดสรุปว่าหากแหล่งกำเนิดทุกแหล่งในพื้นที่มาบตาพุดระบายมวลสารทางอากาศออกในอัตราสูงสุดตามค่าที่ได้รับอนุญาตจะมีผลทำให้ค่าความเข้มข้นของมวลสารในบางค่าสูงกว่ามาตรฐาน ของคุณภาพอากาศในบรรยากาศ สถาบันมะเร็งแห่งชาติได้นำเสนอข้อมูลจากโครงการศึกษาระบาดวิทยาของโรคมะเร็งในประเทศไทยของจังหวัดระยอง ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๔ รายงานว่าสถิติการเกิดโรคมะเร็งทุกชนิดและโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวของอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง สูงกว่าอำเภออื่นเป็น ๓ เท่าและ ๕ เท่า คุณภาพ น้ำคลอง สาธารณะปี พ.ศ. ๒๕๕๐ คลองสาธารณะส่วนใหญ่มีการรับน้ำทิ้งจากชุมชนส่วนคลองที่รับน้ำทิ้งจากอุตสาหกรรมพบปริมาณของแข็งละลายน้ำรวม มีค่าสูง แสดงว่าได้รับผลกระทบจากกิจกรรมในพื้นที่ ส่วนในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ น้ำคลองสาธารณะในพื้นที่มาบตาพุดอยู่ในระดับเสื่อมโทรม น้ำมีสี ค่ำคล้ำ กลิ่นเหม็น พบการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด และกลุ่มฟีคอลิฟอร์มค่อนข้างสูง ทั้งจากแหล่งชุมชนพบการปนเปื้อนโลหะหนัก แก่ นิกเกิล ปรอท ทองแดง โครเมียม และสารหนู สูงเกินค่ามาตรฐาน บางแห่งระดับคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินเสื่อมโทรมมาก (ใช้ประโยชน์ด้านการคมนาคม) บางแห่งเสื่อมโทรม (ใช้ประโยชน์ด้านอุตสาหกรรม) คุณภาพน้ำในคลองต่างๆ มีแนวโน้มที่เสื่อมโทรมลง คุณภาพน้ำทะเลในบางครั้งพบค่าปรอท ไฮโดรคาร์บอน เหล็ก ทองแดง เกินเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง คุณภาพน้ำบาดาลและบ่อน้ำใต้ดินระดับตื้นส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน พบการปนเปื้อนโลหะหนักเกินมาตรฐาน คือมีสังกะสี แมงกานีส สารหนู และพบสารอินทรีย์ระเหยง่ายเกินมาตรฐานซึ่งเท่าที่ผ่านมาได้มีการประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษในประเทศไทยแล้ว 17 พื้นที่ ไม่ปรากฏว่าต้องมีการตรวจวัดค่าต่างๆ เช่นเดียวกับในพื้นที่มาบตาพุด นอกจากนี้ยังมีเอกสารทางวิชาการอีกหลายรายการซึ่งล้วนแต่ระบุว่าปัญหามลพิษในท้องที่มาบตาพุดกระทบกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนศาลจึงรับฟังว่าเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุดเป็นพื้นที่ซึ่งมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่ร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรือ

อาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม จึงสมควรที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะประกาศให้เป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และจัดมลพิษได้เขตเทศบาลเมืองมาบตาพุดมีตำบลต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่รวม 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลมาบตาพุด และตำบลห้วยโป่ง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ทั้งตำบล ส่วนอีก 3 ตำบลเทศบาลเมืองมาบตาพุดครอบคลุมพื้นที่เป็นบางส่วนและเป็นตำบลที่อยู่ในท้องที่อำเภอเมืองระยอง ได้แก่ ตำบลเนินพระ ตำบลมาบข่า และตำบลทับมา ซึ่งเท่าที่ผ่านมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ได้ประกาศกำหนดเขตควบคุมมลพิษไปแล้ว 17 พื้นที่ใน 12 จังหวัด ผู้ถูกฟ้องคดีไม่เคยประกาศให้ส่วนหนึ่งส่วนใดเพียงบางส่วนของอำเภอหรือตำบลเป็นเขตควบคุมมลพิษ จึงสมควรให้ส่วนที่เหลือของตำบลที่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุดเป็นเขตควบคุมมลพิษด้วย นอกจากนี้มีนิคมอุตสาหกรรมเอเชียตั้งอยู่ในเทศบาลตำบลบ้านฉาง และพบว่าคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งที่สถานีหาดพยุหะ มีแบคทีเรียและเหล็กมีค่าเกินมาตรฐาน ศาลจึงมีคำพิพากษาให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ผู้ถูกฟ้องคดี ประกาศให้ท้องที่เขตเทศบาลเมืองมาบตาพุดทั้งหมด รวมทั้งตำบลเนินพระ ตำบลมาบข่า และตำบลทับมา อำเภอเมืองระยอง ทั้งตำบล ตลอดจนท้องที่ตำบลบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง ทั้งตำบล เป็นเขตควบคุมมลพิษ เพื่อดำเนินการควบคุม ลด และจัดมลพิษ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา

ขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ
ในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษมีขั้นตอนทั้งหมด ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ

กิจกรรมที่จังหวัดระยองได้ดำเนินการแล้ว เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการประกาศเขตควบคุมมลพิษ

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองประชุมคณะกรรมการอุตสาหกรรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทำความเข้าใจและการเตรียมพร้อมในการดำเนินการจัดทำแผนกลยุทธ์สนับสนุนการวางแผนปฏิบัติการเพื่อลดและจัดมลพิษในพื้นที่เขตควบคุมมลพิษ เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2552

2. จังหวัดระยองได้ประชุมชี้แจงหัวหน้าส่วนราชการในเขตควบคุมมลพิษ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจเขตควบคุมมลพิษ ทั้งกฎหมายและแนวทางปฏิบัติ เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2552

3. เทศบาลเมืองมาบตาพุดได้จัดประชุมเสวนา “ทิศทางเมืองมาบตาพุดจากการประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ” เพื่อทำความเข้าใจประชาชนในพื้นที่เขตควบคุมมลพิษทั้งหมด โดยส่วนราชการจากส่วนกลาง (กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) และองค์กรพัฒนาเอกชน เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2552

4. องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองร่วมกับ NBT และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เขตควบคุมมลพิษ และสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ จัดเสวนาทำความเข้าใจและการเตรียมพร้อมของประชาชนในการให้ความร่วมมือจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและจัดมลพิษ เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2552

ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๕๒) เรื่อง กำหนดให้ท้องที่เขตตำบลมาบตาพุด ตำบลห้วยโป่ง ตำบลเนินพระ และตำบลทับมา อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ทั้งตำบล ตำบลมาบตา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ทั้งตำบล และตำบลบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ทั้งตำบลรวมทั้งพื้นที่ทะเลภายในแนวเขต เป็นเขตควบคุมมลพิษ ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒

ดำเนินการภายหลังการประกาศเขตควบคุมมลพิษ

1. จังหวัดระยองได้ประชุมชี้แจงหัวหน้าส่วนราชการในเขตควบคุมมลพิษ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจเขตควบคุมมลพิษ ทั้งกฎหมายและแนวทางปฏิบัติ

2. จังหวัดระยอง มีคำสั่งที่ 551/2552 ลงวันที่ 9 เมษายน 2552 และมีคำสั่งที่ 692/2552 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ

3. จังหวัดระยองประชุมหารือกรอบแนวทางจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อลดและจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ เพื่อเสนอที่ประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อการลดและจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ

4. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดระยอง จัดทำ (ร่าง) คู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อการลดและจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ เพื่อเตรียมเผยแพร่ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อลดและจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ

5. จังหวัดระยองได้จัดประชุม กำหนดการจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ ในวันพุธที่ 20 พฤษภาคม 2552 เวลา 13.30 น. ณ ห้องสิงห์บุรีราษฎร์ ศูนย์ราชการจังหวัดระยอง มีท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง นายสุรพล แสงศักดิ์ เป็นประธานในการประชุม มีเจ้าหน้าที่จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุม จำนวน 16 ท่าน และได้กำหนดการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ

6. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดระยอง ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ เพื่อประสานและติดตามการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดระยอง ได้มีกำหนดชี้แจงการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8. ที่ปรึกษาของรองนายกรัฐมนตรี นายกรณ์ศักดิ์ สภาวสุ และคณะผู้แทนสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รับฟังการชี้แจงความก้าวหน้าการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ ที่ห้องที่เขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด ตำบลเนินพระ ตำบลมาบข่า ตำบลทับมา และตำบลบ้านฉาง ในวันพฤหัสบดีที่ 21 พฤษภาคม 2552 เวลา 13.30 ณ ห้องประชุมศรีสมุทร โภคชัย โดยมี นายสุขุมพร ลิ้มไทย ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง เป็นประธานในการประชุม

9. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดระยอง ประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตควบคุมมลพิษ ให้กำหนดการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ

10. จังหวัดระยอง มีคำสั่งที่ 843/2552 ลงวันที่ 2 มิถุนายน 2552 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ (เพิ่มเติมฉบับที่ 2)

11. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดระยองเข้าร่วมประชุมหารือ (Work Shop) เพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ วันพุธที่ 3 มิถุนายน 2552 เวลา 13.30 น. ณ ห้องศรีสมุทร โภคไชย ชั้น 4 ศาลากลางจังหวัดระยอง

12. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดระยองเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ครั้งที่ กพอ. 2/2552 วันพฤหัสบดีที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2552 เวลา 09.30น. ณ ห้องประชุม 501 ดิกัญญาการ ชั้น 5 ทำเนียบรัฐบาล

กำหนดการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ

ขั้นตอน	การดำเนินการ	ระยะเวลา	หน่วยงาน
1	การแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ	25 พฤษภาคม 2552	อปท.
2	อปท.พื้นที่เขตควบคุมมลพิษประชุมชี้แจงทำความเข้าใจประชาชนในการมีส่วนร่วมการจัดทำแผนฯ และการดำเนินการตามแผนฯ	1-30 มิถุนายน 2552	อปท.+คณะกรรมการสนับสนุนฯ
3	ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีอยู่ในเขตควบคุมมลพิษนั้น	1-30 มิถุนายน 2552	อปท.+คณะกรรมการสนับสนุนฯ
4	จัดทำบัญชีรายละเอียดแสดงจำนวน ประเภท และขนาดของแหล่งกำเนิดมลพิษ ที่ได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูล	30 มิถุนายน 2552	อปท.+คณะกรรมการสนับสนุนฯ
5	ทำการศึกษา วิเคราะห์ และประเมินสถานภาพมลพิษ รวมทั้งขอบเขตความรุนแรงของสภาพปัญหาและผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม	1-15 กรกฎาคม 2552	อปท.+คณะกรรมการสนับสนุนฯ
6	กำหนดมาตรการที่เหมาะสมและจำเป็นสำหรับการลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษนั้น	1-30 กรกฎาคม 2552	อปท.+คณะกรรมการสนับสนุนฯ
7	กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ในการลดและขจัดมลพิษ	1-30 กรกฎาคม 2552	อปท.+คณะกรรมการสนับสนุนฯ
8	จัดทำรายละเอียดของแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่จะของบประมาณจากคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯและกองทุนสิ่งแวดล้อมในปีงบประมาณ	1 - 30 กรกฎาคม 2552	อปท.+คณะกรรมการสนับสนุนฯ
9	เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดระยองพิจารณา	31 กรกฎาคม 2552	ทรัพยากรธรรมชาติฯ
10	เสนอสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1 สิงหาคม 2552	ทรัพยากรธรรมชาติฯ
11	คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณา	สิงหาคม 2552	คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕

การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๓๕ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จัดทำแผนปฏิบัติการ เรียกว่า "แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม" เพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งกำหนดขึ้นตามมาตรา ๑๓ (๑) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดยบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดให้ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนงานหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมนั้น

มาตรา ๓๖ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๓๕ อาจจัดทำเป็นแผนระยะสั้น ระยะกลางหรือระยะยาวได้ตามความเหมาะสม และควรจะต้องประกอบด้วยแผนงานและแนวทางการดำเนินงานในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดการคุณภาพอากาศ น้ำ และคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องอื่น ๆ
- (๒) การควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด
- (๓) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม
- (๔) การประมาณการเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินกองทุนที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน
- (๕) การจัดองค์กรและระเบียบการบริหารงานเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และระหว่างส่วนราชการกับเอกชน รวมทั้งการกำหนดอัตราค่าจ้างพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน
- (๖) การตรากฎหมายและออกกฎข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ คำสั่ง และ ประกาศที่จำเป็นสำหรับ การดำเนินงานตามแผน
- (๗) การตรวจสอบ ติดตาม และวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๓๗ เมื่อได้ประกาศใช้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในท้องที่เขตพื้นที่คุ้มครอง สิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๑ หรือเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๘ มีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในระดับจังหวัดเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้แจ้งให้จังหวัดนั้นจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด แต่ถ้ามีเหตุอันสมควร คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อาจขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้อีกตามความเหมาะสมการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดสำหรับเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๘ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นจัดทำขึ้นตามมาตรา ๖๐ มารวมเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดด้วยในกรณีที่จังหวัดใดไม่อยู่ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๑ หรือเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๘ แต่ประสงค์จะดำเนินการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตจังหวัดของตน ผู้ว่าราชการจังหวัด

ของจังหวัดนั้น อาจจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ให้สอดคล้องกับแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติก็ได้

มาตรา ๓๘ แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดที่จะเสนอ ต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จะต้องเป็นแผนปฏิบัติการที่เสนอระบบการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยคำนึงถึงสภาพความรุนแรงของปัญหาและเงื่อนไขต่าง ๆ ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนั้น และควรจะต้องมีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) แผนการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

(๒) แผนการจัดหาและให้ได้มาซึ่งที่ดิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับการก่อสร้าง ติดตั้ง ปรับปรุง คัดแปลงซ่อมแซมบำรุงรักษาและดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของส่วนราชการหรือ ราชการส่วนท้องถิ่น

(๓) แผนการจัดเก็บภาษีอากรและค่าบริการเพื่อการดำเนินการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมตาม (๒)

(๔) แผนการตรวจสอบ ติดตาม และควบคุมการปล่อยทิ้งน้ำเสียและของเสียอย่างอื่นจากแหล่งกำเนิดมลพิษ

(๕) แผนการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการละเมิด และฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษ การอนุรักษ์ธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

มาตรา ๓๙ แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดที่จะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในลำดับแรก จะต้องเสนอประมาณการเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินกองทุนสำหรับการก่อสร้างดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมตาม มาตรา๓๘(๒)ด้วยในกรณีที่จังหวัดใดยังไม่พร้อมที่จะดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมอาจเสนอแผนการส่งเสริมให้เอกชนลงทุนก่อสร้างและดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย เพื่อให้บริการในเขตจังหวัดนั้นแทนการจัดทำแผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่งจะต้องมีแบบแปลนรายการละเอียดและประมาณการราคาของโครงการก่อสร้าง ติดตั้งปรับปรุง คัดแปลง ซ่อมแซมบำรุงรักษา รวมทั้งกระบวนการและวิธีดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบการกำจัด ของเสียรวมที่เสนอขอจัดสรรเงินงบประมาณและเงินกองทุนดังกล่าวประกอบคำขอด้วย เพื่อประโยชน์ในการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดซึ่งจะต้องมีคำขอจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมมีหน้าที่ในการรวบรวม และวิเคราะห์แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด เพื่อเสนอขอตั้งเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมไว้เพื่อการนี้โดยเฉพาะ

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะต้องดำเนินการในพื้นที่ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างพื้นที่ของสองจังหวัด ขึ้นไปเนื่องจากลักษณะทางภูมิศาสตร์หรือระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติของพื้นที่นั้นหรือเพื่อประโยชน์ในการจัดการอย่างเป็น ระบบตามหลักการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกต้องและเหมาะสม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการตาม มาตรา ๓๗

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่จังหวัดใดซึ่งมีหน้าที่ต้องจัดทำแผนปฏิบัติการตามมาตรา ๓๗ ไม่จัดทำหรือไม่สามารถจัดทำได้ หรือจัดทำเสนอแล้วแต่ไม่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พิจารณาสภาพปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนั้นว่ามีความรุนแรงถึงขนาดที่จำเป็นจะต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ หากเห็นว่าจำเป็นให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อออกคำสั่งให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้จัดทำแผนปฏิบัติการสำหรับจังหวัดนั้นแทน

การควบคุมมลพิษ

มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

มาตรา ๕๕ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดมาตรฐานควบคุม มลพิษจากแหล่งกำเนิด สำหรับควบคุมการระบายน้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งอากาศเสีย การปล่อยทิ้งของเสีย หรือมลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐาน คุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่มีการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการระบายน้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งอากาศเสีย การปล่อยทิ้งของเสีย หรือมลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อมโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่น และมาตรฐานดังกล่าว ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตาม มาตรา ๕๕ ให้มาตรฐาน ดังกล่าวมีผลใช้บังคับต่อไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้น แต่ถ้ามาตรฐานดังกล่าวต่ำกว่ามาตรฐานควบคุม มลพิษจากแหล่งกำเนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตาม มาตรา ๕๕ ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจตามกฎหมายนั้น แก้ไขให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่ง ในกรณีที่มีอุปสรรคไม่อาจดำเนินการเช่นนั้นได้ให้ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นผู้ชี้ขาด เมื่อมีคำชี้ขาดเป็นประการใดให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามคำชี้ขาดนั้น

มาตรา ๕๗ ในกรณีที่มีกฎหมายอื่นบัญญัติให้อำนาจส่วนราชการใดกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจาก แหล่งกำเนิดในเรื่องใดไว้ แต่ส่วนราชการนั้นไม่ใช้อำนาจตามกฎหมายกำหนดมาตรฐานดังกล่าวให้รัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเรื่องนั้นได้ และให้ถือว่า เป็นมาตรฐานตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่เห็นสมควรให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดสูงกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตาม มาตรา ๕๕ หรือ มาตรฐานซึ่งกำหนดตามกฎหมายอื่นและมีผลใช้บังคับตาม มาตรา ๕๖ เป็นพิเศษ สำหรับในเขตควบคุมมลพิษตาม

เขตควบคุมมลพิษ

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่น่าจะปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่ร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษ เพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้

มาตรา ๖๐ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ตาม มาตรา ๓๓ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นในท้องที่ที่ได้ประกาศกำหนดให้เป็นเขตควบคุมมลพิษตาม มาตรา ๕๕ จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษนั้นเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อรวมไว้ในแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ทำการสำรวจ และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีอยู่ในเขตควบคุมมลพิษนั้น

(๒) จัดทำบัญชีรายละเอียดแสดงจำนวน ประเภท และขนาดของแหล่งกำเนิดมลพิษ ที่ได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลตาม (๑)

(๓) ทำการศึกษา วิเคราะห์ และประเมินสถานภาพมลพิษ รวมทั้งขอบเขตความรุนแรงของสภาพปัญหาและผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดมาตรการที่เหมาะสมและจำเป็นสำหรับการลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษนั้น ในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษแนะนำและช่วยเหลือตามความจำเป็น

มาตรา ๖๑ แผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษตาม มาตรา ๖๐ ต้องเสนอประมาณการและคำขอจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินกองทุนสำหรับก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการที่จำเป็นสำหรับการลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษนั้นด้วย

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่จำเป็นจะต้องจัดหาที่ดินสำหรับใช้เป็นที่ตั้งระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมสำหรับเขตควบคุมมลพิษใด แต่ไม่สามารถจัดหาที่ดินของรัฐได้ ให้ดำเนินการจัดหาที่ดินของเอกชนเพื่อพิจารณาคัดเลือกเป็นที่ตั้ง ในกรณีที่มีค่าใช้จ่ายให้เสนอประมาณการและคำขอจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินกองทุนในแผนปฏิบัติการระดับจังหวัด

ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ ให้กำหนดที่ดินที่เหมาะสมเพื่อเสนอต่อรัฐมนตรีให้ดำเนินการเวนคืนต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

มาตรา ๖๓ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินการของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตาม มาตรา ๖๐ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ดำเนินการภายในเวลาอันสมควร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจดำเนินการแทนเมื่อได้แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติทราบแล้ว

กระบวนการทางกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการประกาศเขตควบคุมมลพิษ

ขั้นตอนประกาศเขตควบคุมมลพิษ ดังนี้

- คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นชอบให้ประกาศเขตควบคุมมลพิษตามแผนที่แนบท้าย และเสนอประธาน คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ลงนามก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 59)
- ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ภายใน 120 วัน ขอความเห็นชอบจาก คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (มาตรา 37)
- หากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ไม่ทำ ผู้ว่าราชการจังหวัดทำแทนได้ เมื่อแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นและ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (มาตรา 63)
- เจ้าพนักงานท้องถิ่น จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษเสนอรวมไว้ในแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (มาตรา 60)